

542: Gıyabi Cenaze Namazı Kılınabilir mi?

Ömer Faruk

31 May, 2021

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleyküm hocam. Gazze'deki biiznillah şehid olan kardeşlerimiz için cenaze namazı kılıyorlar gıyabi. Şehidin cenaze namazı kılınır mı? Rasûlullah kılmış mı?

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah.

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على رسولنا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

İmam Mâlik, İmam Şâfiî ve kendisinden gelen iki rivayetten en sahih olan rivayette İmam Ahmed'e göre (*rahimehumullah*), kısacası âlimlerin geneline göre şehidin cenaze namazı kılınmaz, meşru değildir. Çünkü Câbir (*radiyallahu anh*) şöyle söylemiştir: “Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Uhud şehitlerinin kanları içinde defnedilmesini emretti. Onları yıkamadı ve onlara namaz kılmadı.” (*Buhârî*)

İmam Ebu Hanîfe (*rahimehullah*) ve diğer bir rivayette İmam Ahmed'e göre ise kılınması gerekir.

Ancak Hanbeli fukahâsından İbn Kudâme (*rahimehullah*) “*el-Muğnî*”de, İmam Ahmed'den nakledilen kılınır rivayetinin vacip/farz anlamında olmayıp müstehab manasına geldiğini belirtmiştir. Buna göre şehidin namazını kılmak gerekmeyp sadece meşrudur. Şeyh Elbânî de (*rahimehullah*) cenaze ahkâmını konu edindiği “*Ahkâmu'l-Cenâiz ve Bideuhâ*” isimli kitabında bu görüşü tercih etmiştir.

Peki şehidin namazının kılınabileceğini/kılınması gerektiğini kabul etsek ya da -sadece şehid özelinde değil de genel olarak- cenazesi kılınan kimselerin gıyabi cenaze namazları kılınabilir mi?

Buna cevaben, Allame Muhaddis Şeyh Süleyman b. Nâsır el-Ulvân'ın (*Rabbim O'nu esaretten kurtarsın*) “*el-Celesâtu'l-İlmiyyetu'l-Yevmiyye*” adlı eserinde gıyabi cenaze namazı meselesinde verdiği fetvayı mana olarak nakledeyim:

1) Şâfiîler'e göre gıyabi cenaze namazı kılınabilir, meşrudur. Çünkü Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Necaşi (*rahimehullah*) için gıyabında cenaze namazı kılmıştır. İbn Hazm'da (*rahimehullah*) bu görüşü tercih etmiştir.

2) Hanefî ve Mâlikîler ise Necaşi için kılınan namazın Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'e has olup hiç kimsenin O'nun yaptığıнын aynısını yapma hakkının olmadığını savunarak gıyabi cenaze namazı kılmayı meşru görmemişlerdir.

3) Müteahhir ulemadan bir gruba ve İmam Ahmed'e nisbet edilen bir görüşe göre gıyabi cenaze namazı sadece Necaşi gibi salih/değerli kimseler için kılınabilir.

4) İbn Teymiyye ve İbnu'l-Kayyim'in da (*rahimehumallah*) tercih ettikleri bir görüşe göre ise bir kimsenin öldüğü beldede cenaze namazı kılınmamışsa gıyabında namazı kılınabilir. Eğer namazı kılınmış ise o halde gıyabında namaz kılmak meşru olmaz. Nitekim Necaşi kafirler arasında vefat etmiş, ancak O'na orada cenaze namazı kılındığı sabit olmamıştır.

Doğru olan, son olarak zikrettiğimiz görüştür. Çünkü Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) vefat ettiğinde kimi sahabiler farklı bölgelerde bulunmalarına rağmen onlardan hiç kimsenin Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'e gıyabi cenaze namazı kıldığı sabit olmamıştır. Keza sahâbeden nice kimseler öldüğü halde başka yerlerde yaşayan sahâbe ve tâbiînden hiç kimseden onlar için gıyabi namaz kıldıkları nakledilmemiştir.

Ve'l-hamdu lillâhi Rabbi'l-âlemîn.